

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.12.2015

P/15/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/079 – Realizacja programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”
<i>Jednostka Przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Mariusz Pindral, specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr 93778 z 17 marca 2015 r. 2. Andrzej Lis, specjalista kp, upoważnienie do kontroli nr 93757 z 11 lutego 2015 r. 3. Agata Brzeska-Lebiecka, doradca prawny, legitymacja służbowa nr 16104 (dowód: akta kontroli str. 1)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Zespół Szkół Zawodowych im. K. Pułaskiego w Gorlicach ¹ ul. Niepodległości 5, 38-300 Gorlice
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Waldemar Gniady, Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² realizację programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”³ w Zespole Szkół Zawodowych w Gorlicach w latach 2010-2014.

W ramach projektu 1 847 uczniów⁴ ZSZ, w tym 1 010 kobiet i 837 mężczyzn⁵, wzięło udział w takich zadaniach jak kursy branżowe, zajęcia wyrównawcze (m.in. z matematyki i języków obcych), zajęcia z doradztwa zawodowego, praktyki zawodowe u pracodawców oraz stażewizyty zawodoznawcze. Zajęcia zostały dostosowane do branż i zawodów, w których kształciła Szkoła. Przyjęte do realizacji zadania były zgodne z zainteresowaniami uczniów oraz potrzebami rynku pracy.

Projekt realizowano efektywnie. Całkowite koszty realizacji projektu w Szkole wynosiły 1 224,2 tys. zł, co stanowiło 19% łącznego budżetu projektu w powiecie gorlickim. Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie do 31 grudnia 2014 r. wyniósł 663 zł. Największe wydatki poniesiono na kursy podnoszące kwalifikacyjne oraz zakup wyposażenia. Udział środków związanych z realizacją projektu stanowił 4% w odniesieniu do wydatków poniesionych na działalność edukacyjną ZSZ wraz z wydatkami na zadania projektu w latach 2010-2014.

Podjęte w toku realizacji Projektu działania były skuteczne. Realizację projektu poprzedziła identyfikacja potrzeb i możliwości Szkoły w zakresie kształcenia zawodowego. Określono zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów w poszczególnych zadaniach. Nie przekraczano maksymalnej liczebności grup, a wykładowcy posiadali wymagane kwalifikacje. Monitorowano jakość prowadzonych zajęć, przeprowadzając testy „wejścia-wyjścia” (zajęcia wyrównawcze) i ankiety wśród uczniów (kursy). Oceny testów wskazywały na poprawę wyników, a w ankietach pozytywnie oceniono organizację kursów kwalifikacyjnych. Środki z programu

¹ Dalej: ZSZ lub Szkoła

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: projekt lub program.

⁴ Niektórzy uczniowie brali udział w kilku zadaniach.

⁵ Odpowiednio 55% i 45%.

przeznaczono także na ulepszenie bazy dydaktycznej. Szkoła prowadziła doradztwo zawodowe, nawiązała współpracę z przedsiębiorcami oraz współpracę międzynarodową. W ramach realizacji projektu ZSZ osiągnął założone wskaźniki rezultatu dotyczące liczby osób uczestniczących w projekcie, a uczniowie otrzymali 1 852 certyfikaty, uprawnienia lub zaświadczenia, z czego 1 018 (55%), to certyfikaty potwierdzające nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu.

Pomimo zmniejszającej się liczby uczniów w Szkole związanej z niżem demograficznym, odsetek uczniów klas pierwszych szkół zawodowych utrzymywał się na porównywalnym poziomie w poszczególnych latach⁶. Nieco większe wahania wystąpiły w przypadku odsetka liczby absolwentów⁷. Odsetek uczniów przystępujących do egzaminów utrzymywał się powyżej 90%. Zdawalność egzaminów zawodowych kształtowała się od 63% w roku 2011/2012 do 77% w roku 2013/2014. W obu typach szkół wskaźnik ten ulegał poprawie, jednakże osiągnięte przez uczniów Szkoły wyniki kształtowały się poniżej średniej zdawalności w województwie małopolskim, z wyjątkiem dwóch lat (2009/2010 oraz 2013/2014), w których zdawalność egzaminów przez uczniów technikum była wyższa. Szkoła nie śledziła i nie badała losów absolwentów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność celów programu z potrzebami beneficjentów oraz monitorowanie i zarządzanie projektem

Opis stanu faktycznego

W projekcie uczestniczyli uczniowie ZSZ kształcący się w następujących branżach i zawodach:

- branża budowlana: technik budownictwa, technik geodeta, murarz-tylnik (poprzednio murarz⁸) oraz monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (poprzednio technolog robót wykończeniowych w budownictwie⁹),
- branża turystyczno-gastronomiczna: technik żywienia i usług gastronomicznych (poprzednio technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz¹⁰), kelner, cukiernik oraz piekarz.

W ZSZ w ramach projektu realizowane były następujące zadania: kursy branżowe, zajęcia wyrównawcze, współpraca z przedsiębiorcami (wizyty zawodowawcze, wycieczki, staże u pracodawcy), zajęcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego. Uczniowie Szkoły brali także udział w zadaniu „Współpraca ponadnarodowa”.

(dowód: akta kontroli str. 23-24)

Szkolny lider projektu wyjaśniła, że Szkoła kształci w branży budowlanej i turystyczno-gastronomicznej, ponieważ posiada zaplecze dydaktyczne (nauczycieli oraz wyposażenie pracowni) jedynie dla tego typu branż. Kierunki kształcenia (kursy branżowe) związane były z wykształceniem, jakie zdobywali uczniowie ZSZ. Wymogiem projektu było, aby kursy branżowe związane były z profilem kształcenia szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 25)

W okresie realizacji projektu z inicjatywy ZSZ nie otwarto i nie zlikwidowano żadnych kierunków kształcenia. W ZSZ uruchomiono nowe kierunki kształcenia w zawodzie: kucharz, murarz-tylnik, technik żywienia i usług gastronomicznych oraz monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Utworzenie nowych kierunków wynikało z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej

⁶ Od 26% w roku 2010/2011 do 31% w roku 2012/2013.

⁷ Od 23% w roku 2013/2014 do 33% w roku 2010/2011.

⁸ W związku z wprowadzeniem zmian w szkolnictwie zawodowym od 1 września 2012 r. oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.) zmieniono nazwę zawodu murarz na murarz-tylnik.

⁹ W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis 8) zawody posadzkarz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz malarz-tapeciarz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

¹⁰ W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis 8) zawody technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę technik żywienia i usług gastronomicznych.

kształcenia w zawodach¹¹ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego¹². Równocześnie w związku z wprowadzeniem ww. rozporządzeń samoistnie wygasły następujące kierunki kształcenia: murarz, kucharz małej gastronomii, technolog robót wykończeniowych.

Lider projektu wyjaśniła, że w trakcie realizacji projektu podjęto próby otwarcia nowych kierunków kształcenia tj. piekarz, rzeźnik-wędliniarz, monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych, technik urządzeń sanitarnych, technik technologii żywności oraz technik organizacji usług gastronomicznych. Jednak kierunki te nie cieszyły się zainteresowaniem wśród młodzieży gimnazjalnej i nie udało się ich uruchomić.

(dowód: akta kontroli str. 21, 51)

Badania ewaluacyjne prowadzone były na wszystkich zajęciach wyrównawczych we wszystkich grupach. Wyniki badań przedstawiane były w postaci tabelarycznej, po zakończeniu każdego roku szkolnego. W tabelach zawarte były dane dotyczące m.in.: partnera, typu szkoły, ilości uczniów w grupie, czasu trwania zajęć, typu zajęć oraz ocenami „przed” i „po”. Wyniki badań ewaluacyjnych każdorazowo wykazywały wzrost efektów kształcenia. Dokumenty ewaluacyjne przesyłano do Biura Projektu Partnera w Starostwie Powiatowym w Gorlicach.

(dowód: akta kontroli str. 4-11, 16-20)

Lider projektu wyjaśniła, że test wejścia (prowadzony na zajęciach wyrównawczych) pozwalał zidentyfikować poziom wiedzy i umiejętności uczniów przed rozpoczęciem zajęć. Dzięki temu prowadzący zajęcia mógł dostosować tematykę zajęć, poziom trudności i metody pracy do poziomu danej grupy oraz zwrócić uwagę na uczniów najsłabszych. W przypadku kursów (np. barmański, Autocad, Archicad, carvingu, itp.) wśród uczniów prowadzone były ankiety na zakończenie szkolenia. Ankiety te pozwalały ocenić jakość prowadzonych zajęć oraz kompetencje nauczycieli. Uczniowie pozytywnie oceniali prowadzone zajęcia. Skarżyli się natomiast na terminy kursów (ferie i wakacje) oraz miejsce szkolenia (preferowali szkolenia u pracodawców, w miejscu przyszłej pracy aniżeli w szkole).

(dowód: akta kontroli str. 25)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Efektywność programu

Opis stanu
faktycznego

Projekt finansowany był w 85% ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w 2,25% ze środków budżetu państwa oraz w 12,75% ze środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Łączny koszt projektu realizowanego w Szkole w latach 2010-2014, wyniósł 1 224,2 tys. zł, w tym:

- 1 160,8 tys. zł stanowiły koszty realizacji programów rozwojowych szkoły, tj. 95% łącznych kosztów,
- 63,4 tys. zł wyniósł koszt zarządzania projektem w ZSZ, tj. 5% łącznych kosztów.

Koszty realizacji projektu w Szkole stanowiły 19% ogółu kosztów całego projektu w powiecie gorlickim.

(dowód: akta kontroli str. 55, 227)

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. koszty realizacji poszczególnych zadań wynosiły:

- kursy podnoszące kwalifikacje – 679,8 tys. zł, tj. 56% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty poszczególnych kursów kształtowały się na poziomie od 2,5 tys. zł (kurs Archicad) do 31,5 tys. zł (kurs przegląd kuchni europejskiej). Największe kwoty wydatków przeznaczono na kursy prawa jazdy (96,4 tys. zł), barmański (77,9 tys. zł) oraz baristyczny (69,5 tys. zł). Średni koszt wszystkich kursów przypadający na jedne-

¹¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 184 ze zm.

¹² Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.

go ucznia wynosił 608 zł. Spośród wszystkich realizowanych przez Szkołę kursów, najwyższy średni koszt zadania przypadający na jednego ucznia wyniósł 1 870 zł (przeгляд kuchni europejskiej), a najniższy 275 zł (kurs Archicad);

- zajęcia wyrównawcze – 79,4 tys. zł, tj. 7% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty zajęć wyrównawczych kształtowały się na poziomie od 1,6 tys. zł (język niemiecki i francuski) do 13,1 tys. zł (matematyka). Największe kwoty wydatków przeznaczono na zajęcia wyrównawcze z matematyki (38,8 tys. zł). Średni koszt wszystkich zajęć wyrównawczych przypadający na jednego ucznia wynosił 150 zł. Spośród wszystkich realizowanych przez Szkołę zajęć wyrównawczych, najwyższy średni koszt zadania przypadający na jednego ucznia wyniósł 283 zł (język francuski), a najniższy 90 zł (matematyka);
- zajęcia dodatkowe z zakresu technologii budownictwa, kosztorysowania i konstrukcji budowlanych – 3,6 tys. zł, tj. 0,3% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 149 zł;
- zajęcia z doradztwa zawodowego – 10,7 tys. zł, tj. 1% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 188 zł;
- wizyty studyjne dla uczestników kursów Autocad Architecture oraz projektowania według Eurokodów – 4,9 tys. zł, tj. 0,4% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 206 zł;
- staże/wizyty zawodoznawcze – 17,8 tys. zł, tj. 2% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 445 zł;
- staże u pracodawcy – 93,3 tys. zł, tj. 8% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 1 666 zł.

Ponadto zakupiono wyposażenie dla czterech szkolnych pracowni oraz materiały dydaktyczne za 242,3 tys. zł, co stanowiło 20% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Na wynagradzanie szkolnego lidera projektu wydatkowano 28,7 tys. zł (2%).

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. ogólny średni koszt udziału jednego ucznia ZSZ w Projekcie wynosił 663 zł.

(dowód: akta kontroli str. 56-57, 228-229)

W latach 2010 – 2014 wydatki Szkoły związane z działalnością edukacyjną wynosiły od 5,4 mln zł do 5,9 mln zł, z czego od 0,19 mln zł do 0,28 mln zł stanowiły wydatki w ramach realizowanego projektu. Średni koszt kształcenia jednego ucznia w poszczególnych latach wyniósł od 5,1 tys. zł do 7,3 tys. zł. Udział środków związanych z realizacją projektu stanowił 4% w odniesieniu do łącznych wydatków poniesionych na działalność edukacyjną ZSZ wraz z wydatkami na zadania projektu w latach 2010-2014.

(dowód: akta kontroli str. 217-218, 75-78)

Szkoła zakończyła udział w projekcie w listopadzie 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 73-74)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Projekt został zrealizowany efektywnie.

3. Skuteczność programu

Opis stanu
faktycznego

W skład ZSZ wchodzi Technikum nr 2 oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1. Oba typy szkół uczestniczyły w programie unijnym.

W ramach zadania projektowego „Programy rozwojowe szkół na terenie powiatu gorlickiego” Szkoła w okresie realizacji projektu zorganizowała:

- 1) 21 rodzajów kursów podnoszących kwalifikacje, w których wzięło udział 1 082 uczniów (584 kobiety i 498 mężczyzn¹³), z tego:

¹³ Odpowiednio 54% i 46%.

- 6 w branży budowlanej (projektowania według Eurokodów – 5 edycji, Autocad – 5 edycji, Autocad Architecture – 5 edycji, kosztorysowania z certyfikatem Rodos – 4 edycje, Archicad – 5 edycji, operatora koparko – ładowarki – 2 edycje), w których uczestniczyło 318 uczniów, w tym 13 kobiet (4%) i 305 mężczyzn,
 - 14 w branży turystyczno-gastronomicznej (karmelu – 3 edycje, marcepanu – 5 edycji, dekoracji tortów i ciast – 5 edycji, produkcji pralin i czekoladek – 5 edycji, baristyczny I stopnia – 15 edycji, barmański I stopnia – 11 edycji, carvingu I stopnia – 6 edycji, carvingu II stopnia – 6 edycji, obsługi kas fiskalnych w gastronomii – 4 edycje, kuchni włoskiej – 1 edycja, kuchni francuskiej – 1 edycja, ryby i owoce morza – 1 edycja, przegląd kuchni europejskiej – 2 edycje, sommelierski – 2 edycje), w których uczestniczyło 666 uczniów, w tym 524 kobiety (79%) i 142 mężczyzn,
 - 1 dla obu branż (prawa jazdy kategorii B – 7 edycji), w którym uczestniczyło 98 uczniów, w tym 47 kobiet (48%) i 51 mężczyzn.
Najwięcej uczniów brało udział w kursach baristycznym I stopnia (180), barmańskim I stopnia (165), prawa jazdy kat. B (98);
- 2) 6 rodzajów zajęć wyrównawczych, w których wzięło udział łącznie 552 uczniów (w tym 283 kobiety i 269 mężczyzn), z tego:
- 2 w branży budowlanej (dodatkowe zajęcia z zakresu technologii budownictwa, kosztorysowania i konstrukcji budowlanych, wyrównanie dysproporcji edukacyjnych, przygotowanie do egzaminu zawodowego) w których uczestniczyło 48 uczniów (wyłącznie mężczyźni),
 - 2 w branży turystyczno-gastronomicznej (język niemiecki z wykorzystaniem terminologii zawodowej, język francuski z wykorzystaniem terminologii zawodowej), w których uczestniczyło 55 uczniów, w tym 52 kobiety (95%) i 3 mężczyzn,
 - 2 dla obu branż (matematyka, język angielski z wykorzystaniem terminologii zawodowej), w których uczestniczyło 449 uczniów, w tym 231 kobiet (51%) i 218 mężczyzn;
- 3) zajęcia z doradztwa zawodowego dla branży turystyczno-gastronomicznej, w których uczestniczyło 57 uczniów, w tym 45 kobiet (79%) i 12 mężczyzn;
- 4) wizyty studyjne na placu budowy dla uczestników kursu Autocad Architecture oraz kursu projektowania według Eurokodów, w których uczestniczyło 24 uczniów (tylko mężczyźni);
- 5) staże/wizyty zawodowawcze dla branży turystyczno-gastronomicznej, w których uczestniczyło 40 uczniów, w tym 32 kobiety (80%) i 8 mężczyzn;
- 6) staże u pracodawcy dla obu branż, w których uczestniczyło 56 uczniów, w tym 38 kobiet (68%) i 18 mężczyzn.

Uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej brali udział w:

- kursach kwalifikacyjnych (karmelu, dekoracji tortów i ciast, marcepanu, produkcji pralin i czekoladek, prawa jazdy kat. B, operatora koparko-ładowarki) – 145 uczniów, co stanowiło 13% uczniów biorących udział w tej formie zajęć,
- zajęciach wyrównawczych z przygotowania do egzaminu zawodowego – 24 uczniów, co stanowiło 4% uczniów biorących udział w tej formie zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 228-229)

Wymiar godzinowy prowadzonych zajęć zależał od ich rodzaju i wynosił zwykle 16 godz. dla kursów gastronomicznych oraz 24 godz. dla kursów budowlanych. Najdłużej trwał kurs na operatora koparko-ładowarki – 202 godz. Liczebność grup wynosiła średnio 12 osób. Przy kursach wymagających wykształcenia umiejętności manualnych liczebność grupy wynosiła 6 osób.

(dowód: akta kontroli str. 51, 53)

W latach 2010-2014 obowiązywał regulamin uczestnictwa w projekcie, zgodnie z którym uczestnikiem projektu mógł być uczeń Szkoły, który wyraził dobrowolną chęć uczestnictwa. W przypadku, gdy liczba chętnych przekraczała liczbę miejsc, brano pod uwagę średnią ocen oraz dotychczasowe korzystanie z form wsparcia. W przypadku ograniczonej liczby miejsc preferowano uczniów ze starszych klas. Uczniowie Szkoły informowani byli o zajęciach organizowanych w ramach projektu poprzez zamieszczanie ogłoszeń na stronie internetowej Szkoły, tablicach ogłoszeń oraz indywidualnie na lekcjach wychowawczych. Dodat-

kowo informacje o realizowanych kursach przekazywano rodzicom na wywiadówkach oraz ogłaszano przez radiowęzeł. Spośród pięciu wylosowanych do kontroli kursów (tj. kurs barmański I stopnia, baristyczny I stopnia, kosztorysowania z certyfikatem Rodos, projektowania wg Eurokodów oraz produkcji pralin i czekoladek) w dwóch (kurs baristyczny I stopnia oraz kurs pralinek i czekoladek) liczba chętnych przekroczyła liczbę miejsc. W wybranych do kontroli kursach przestrzegano ustalonych w regulaminie zasad uczestnictwa. Największą popularnością cieszyły się kursy branżowe (baristyczny, barmański, Autocad, kosztorysowania Rodos, prawo jazdy).

(dowód: akta kontroli str. 53, 79-83, 40-50)

Lider projektu wyjaśniła, że identyfikacja potrzeb uczniów w zakresie uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji i umiejętności oraz dodatkowych zajęć pozalekcyjnych następowała poprzez przyjmowanie przez wychowawców propozycji uczniów, a w zakresie zajęć wyrównawczych brano pod uwagę opinie nauczycieli prowadzących dany przedmiot. Nie przeprowadzano ankiet w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 51)

Po zakwalifikowaniu ucznia na dany kurs branżowy nie przeprowadzano testów sprawdzających wiedzę. Każdy kurs kończył się egzaminem wewnętrznym (egzamin praktyczny i teoretyczny). W przypadku zajęć wyrównawczych przeprowadzano testy wejścia-wyjścia, co opisano w punkcie pierwszym wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 53)

Harmonogramy kursów oraz zajęć wyrównawczych stanowiły załączniki do umów podpisanej pomiędzy Szkołą a poszczególnymi wykonawcami. W 2010 r. kursy branżowe pokrywały się z zajęciami lekcyjnymi uczniów. W pozostałych latach kursy prowadzone były w okresie ferii, wakacji oraz majowej przerwy związanej z maturą, natomiast zajęcia wyrównawcze prowadzone były po lub przed lekcjami.

W zbadanej próbie liczebność uczniów w kursach i zajęciach wyrównawczych nie przekraczała 15 osób.

(dowód: akta kontroli str. 84-91, 53)

Zajęcia wyrównawcze oraz zajęcia z doradztwa zawodowego w ramach projektu prowadzili nauczyciele zatrudnieni w Szkole. Posiadali oni niezbędne wykształcenie pedagogiczne kierunkowe. Zajęcia z kursów branżowych prowadzili wykładowcy zewnętrzni (wyjątek stanowił kurs projektowania wg Eurokodów, gdzie wykładowcą był nauczyciel zatrudniony w Szkole). Wykładowcy prowadzący kursy branżowe posiadali odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, niezbędne do prowadzenia kursów w danej branży.

(dowód: akta kontroli str. 92-104, 53)

Przed rozpoczęciem kursów i zajęć wyrównawczych wykładowcy przedkładali programy prowadzonych zajęć. Tematyka zajęć odpowiadała profilowi zawodowemu, a w przypadku języków obcych wykorzystywano specjalistyczne słownictwo odpowiadające danej branży. Ponadto uczniowie otrzymywali na zajęciach materiały do nauki (np. skrypt i ćwiczenia z kosztorysowania, albumy demonstracyjne carvingu, zbiory receptur barmańskich i kulinarnych). Jakość prowadzonego zajęcia sprawdzała lider projektu w czasie wizytacji. Na zakończenie projektu przeprowadzano ankiety ewaluacyjne. W ankietach uczniowie nie wnosili uwag do jakości prowadzonych zajęć, oceniając je w większości pozytywnie.

(dowód: akta kontroli str. 105-152, 53)

Lider projektu wyjaśniła, że wizytowała kursy branżowe oraz zajęcia wyrównawcze. W czasie wizytacji sprawdzała frekwencję, oznaczenie sali i inne wymogi formalne. Wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu technologii żywności lidera projektu, pozwalało również na sprawdzenie prowadzonych kursów związanych z gastronomią od strony merytorycznej. Nie weryfikowano merytorycznie treści przekazywanych na pozostałych kursach, ponieważ Szkoła nie dysponowała odpowiednimi specjalistami.

(dowód: akta kontroli str. 51)

W zbadanej próbie wszyscy uczniowie, którzy zostali zakwalifikowani do uczestnictwa w zajęciach, ukończyli je.

(dowód: akta kontroli str. 105-52, 53)

W ramach projektu zakupiono materiały dydaktyczne i podręczniki do zajęć wyrównawczych z matematyki i języka angielskiego oraz kursu carvingu. Ponadto utworzono trzy nowe pracownie (obsługi konsumenta i usług barmańskich, kosztorysowania, normowania i projektowania w budownictwie oraz technologa robót wykończeniowych) i wyposażono je w sprzęt, m.in.: zastawy stołowe, sprzęt barmański, meble, betoniarki, rusztowania, narzędzia budowlane oraz komputery i telewizor. Dopuszczono również pracownię technologii gastronomicznej w meble, płyty gazowe, piekarniki elektryczne, ekspres, itp. W toku kontroli przeprowadzono oględziny ww. pracowni oraz sprzętu zakupionego w ramach projektu. W przypadku specjalistycznego oprogramowania (Autocad, Autocad Architecture, Rodos) nauczyciele posiadali kwalifikacje do ich obsługi.

(dowód: akta kontroli str. 53-54)

W ramach projektu Szkoła współpracowała z sześcioma przedsiębiorcami, w tym czterema z branży turystyczno-gastronomicznej i dwoma z branży budowlanej. Współpraca polegała na organizacji staży dla uczniów, łącznie dla 56 osób (26 uczniów w roku szkolnym 2012/2013 oraz 30 uczniów w roku szkolnym 2013/2014). Po zakończeniu staży uczniom wypłacono stypendium w wysokości 1 150 zł na osobę. W celu realizacji staży-wizyt zawodoznawczych Szkoła nawiązała współpracę z trzema przedsiębiorcami z branży turystyczno-gastronomicznej. W stażach/wizytach zawodoznawczych udział wzięło 40 osób.

(dowód: akta kontroli str. 229, 53)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że współpraca ZSZ z pracodawcami nadal będzie kontynuowana w przyszłości. Współpraca polega na odbywaniu praktyk zawodowych przez uczniów, które są najskuteczniejszą formą nadążania z treściami kształcenia za zmieniającymi się potrzebami rynku pracy. Współpraca Szkoły z przedsiębiorcami (nie tylko przy realizacji projektu) polega na zapewnianiu szkolenia w ramach praktyk zawodowych, uczestniczeniu w życiu Szkoły poprzez sponsorowanie nagród w konkursach i turniejach, przygotowywaniu uczniów do zawodów zewnętrznych, jak również prowadzeniu pokazów nowoczesnych technologii w różnych zawodach. W ramach realizacji projektu przedsiębiorcy przyjmowali uczniów Szkoły na płatne staże oraz umożliwiali realizację wizyt/staży zawodoznawczych.

(dowód: akta kontroli str. 230-231)

Zajęcia z doradztwa zawodowego prowadziła firma zewnętrzna, która na czas realizacji zadania zatrudniła dwie osoby, w tym jednego pracownika Szkoły – nauczyciela przedmiotów zawodowych. Osoby te posiadały wykształcenie z zakresu doradztwa zawodowego oraz uprawnienia pedagogiczne. Doradztwo zawodowe prowadzone było w formie zajęć grupowych. W okresie trzech lat realizacji projektu z zajęć skorzystało 57 osób. ZSZ nie zatrudniał osób zajmujących się doradztwem zawodowym. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że na cele związane z doradztwem zawodowym Szkoła nie posiada środków budżetowych. Dyrektor zwrócił uwagę, że uczniowie szkół zawodowych podjęli już kluczową decyzję o wyborze konkretnego zawodu, po uzyskaniu odpowiedniej wiedzy w czasie nauki w gimnazjum.

(dowód: akta kontroli str. 92-104, 53, 230-231)

W przypadku zajęć wyrównawczych z matematyki i języka angielskiego korzystano z pomocy Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej. Lider szkolny wyjaśniła, że informacje o funkcjonowaniu CWEZ Szkoła otrzymała drogą mailową od Starostwa Powiatowego w Gorlicach. Szkoła korzystała z materiałów CWEZ w trakcie realizacji zajęć wyrównawczych z matematyki, języka angielskiego oraz z doradztwa zawodowego. Prowadzący zajęcia wyrównawcze wykorzystywali powyższe materiały przynajmniej raz w trakcie realizacji zajęć w danej grupie.

(dowód: akta kontroli str. 202-208, 53)

Szkoła nawiązała współpracę międzynarodową z Francją i Niemcami w branży turystyczno-gastronomicznej i budowlanej. W nawiązaniu współpracy pomógł Urząd Marszałkowski. Uczniowie brali udział w seminarium tematycznym w zakresie hotelarstwa i gastronomii (10 osób) oraz w seminarium z zakresu obsługi ruchu turystycznego (9 osób). Ponadto Szkoła wysłała jednego ucznia na wizytę studyjną do Francji. Zgodnie z regulaminem uczestnictwa w projekcie o wyborze uczestników seminariów decydowały wyniki w nauce i znajomość języka obcego. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że ZSZ stale współpracuje

z partnerami zagranicznymi w różnorodnym zakresie. Stałym partnerem jest Hotelová akadémia Jána Andraščíka, Bardejov. Ponadto szkoły z Ukrainy i Słowacji biorą udział w organizowanych cyklicznie zawodach sportowych w piłce nożnej.

(dowód: akta kontroli str. 209-211, 53)

ZSZ nie współpracował z uczelniami wyższymi w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej, natomiast Szkoła współpracowała z uczelniami wyższymi w innym zakresie, takimi jak AGH w Krakowie, która przekazała sprzęt geodezyjny dla Szkoły, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, który miał w Szkole siedzibę zamiejscową i również przekazał część wyposażenia, Politechnika Krakowska, której szeregi zasilają absolwenci, Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie, mająca punkt rekrutacyjno-informacyjny w Szkole i przekazująca wyposażenie na rzecz ZSZ. Uczniowie klas maturalnych brali zorganizowany udział w dniach otwartych wielu uczelni wyższych w ramach ich akcji rekrutacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 53, 221-224)

Udział Szkoły w realizacji niektórych wskaźników osiągniętych na poziomie powiatowym przedstawiał się następująco:

- 1) liczba uczestników indywidualnych biorących udział w projekcie wynosiła 702, co stanowiło 18% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym,
- 2) liczba uczniów, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu wynosiła w Szkole 93, co stanowiło 4% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów:
 - którzy ukończyli udział w stażach – wizytach zawodowych wynosiła 93, tj. 2%,
 - którzy ukończyli udział w płatnych stażach, z możliwością wypłaty stypendium stażowego – 56, tj. 26%,
- 3) liczba certyfikatów, uprawnień, zaświadczeń otrzymanych przez uczniów ZSZ w ramach projektu wynosiła 1 852, co stanowiło 21% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba certyfikatów:
 - potwierdzających nabyte kwalifikacje i uprawnienia, poprzez zdanie egzaminu – wynosiła 1 018, tj. 30%,
 - potwierdzających udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/praktykach/stażach – 823, tj. 15%,
- 4) liczba uczniów, którzy poszerzyli swoją wiedzę i umiejętności dzięki udziałowi w działaniach realizowanych w ramach komponentu ponadnarodowego, wynosiła 20, co stanowiło 31% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów, którzy wzięli udział w wizytach studyjnych oraz, którzy wzięli udział w seminariach szkoleniowych wynosiła, odpowiednio, 1 (11%) i 19 (34%).

(dowód: akta kontroli str. 64)

Ustalone
nieprawidłowości

W 2010 r. kursy branżowe pokrywały się z zajęciami lekcyjnymi uczniów przez 21 dni. Dotyczyło to następujących kursów: baristycznego I stopnia, karmelu, Eurokodów, marcepanu, dekoracji tortów ciast, Autocad Architectur oraz kursu produkcji pralin i czekoladek.

(dowód: akta kontroli str. 212)

Lider projektu wyjaśniła, że w 2010 r. przedłużyły się postępowania przetargowe. Umowy podpisano pod koniec października 2010 r., a zgodnie z wymogami projektu kursy należało zakończyć w grudniu 2010 r. Na realizację zajęć pozostały jedynie weekendy. Duża część młodzieży ucząca się w Szkole pochodziła z terenów wiejskich i miała duży problem z dotarciem do Gorlic w weekendy, ze względu na rzadkie połączenia komunikacyjne. Był to powód przeprowadzenia kursów w godzinach pokrywających się z zajęciami lekcyjnymi. Na czas realizacji kursów Dyrektor Szkoły zwolnił uczniów z zajęć lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 51-52)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu ani na ocenę cząstkową, ani na ocenę ogólną.

Opis stanu
faktycznego

4. Oddziaływanie programu na potrzeby grupy docelowej

W latach szkolnych 2009-2015 liczba uczniów w zasadniczej szkole zawodowej spadła z 454 uczniów w roku szkolnym 2009/2010¹⁴ do 342 w roku szkolnym 2014/2015. Podobnie w technikum liczba uczniów zmniejszyła się z 547 do 405. Odsetek uczniów zasadniczej szkoły zawodowej oraz technikum w badanym okresie w stosunku do ogólnej liczby uczniów w Szkole kształtował się na podobnym poziomie, tj. średnio 42% w szkole zawodowej i 58% w technikum.

Lider projektu wyjaśniła, że zmniejszenie liczby uczniów w obu typach szkół związane jest z niżem demograficznym.

(dowód: akta kontroli str. 66-71, 220)

Odsetek liczby uczniów klas pierwszych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w Szkole w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 29% i wzrósł o 2 punkty procentowe w porównaniu do roku 2009/2010. Nie odbiegał on od poziomu odsetka uczniów klas pierwszych na terenie całego województwa małopolskiego, który w roku 2014/2015 wynosił 30%¹⁵. Największy odsetek uczniów klas pierwszych, tj. 31%, wystąpił w roku 2012/2013. W przypadku zasadniczej szkoły zawodowej odsetek uczniów klas pierwszych w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 15% i wzrósł o 1 punkt procentowy w odniesieniu do roku 2009/2010, a w technikum 14% (wzrost o 3 punkty procentowe w stosunku do roku bazowego).

(dowód: akta kontroli str. 66-71, 213-214)

W latach szkolnych 2009-2015 liczba uczniów technikum, którzy zrezygnowali z nauki wahała się od 11 do 20 osób w roku szkolnym, a w zasadniczej szkole zawodowej od 28 do 50 osób. W omawianym okresie liczba uczniów, którzy przeszli z technikum do zasadniczej szkoły zawodowej wahała się od 14 do 27 osób w roku szkolnym. Do technikum z innych szkół przeszło od 3 do 10 uczniów w roku szkolnym, a do zasadniczej szkoły zawodowej od 2 do 4 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 66-71, 213-214)

Odsetek liczby absolwentów w stosunku do ogólnej liczby uczniów w Szkole w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 27% i obniżył się o 2 punkty procentowe w odniesieniu do roku bazowego. Był on o 3 punkty procentowe wyższy od odsetka absolwentów na terenie całego województwa małopolskiego, który wynosił 24%¹⁶. Najwyższy odsetek absolwentów w wysokości 33% odnotowano w roku 2010/2011. Spadek o 7 punktów procentowych wystąpił w zasadniczej szkole zawodowej, tj. z 33% w roku bazowym do 26% w roku 2014/2015. Z kolei w technikum nastąpił wzrost tego odsetka o 2 punkty procentowe i wynosił 28% w roku 2014/2015.

(dowód: akta kontroli str. 66-71, 213-214, 72-74, 219, 213-215)

Odsetek liczby uczniów przystępujących do egzaminów zawodowych w stosunku do liczby uczniów, którzy mogli przystąpić do takich egzaminów w roku szkolnym 2013/2014¹⁷, wynosił 96% i wzrósł o 4 punkty procentowe w porównaniu do roku bazowego. W zasadniczej szkole zawodowej wskaźnik ten przekraczał 90% we wszystkich badanych latach, z wyjątkiem roku 2012/2013, w którym wynosił 87%. W technikum przez 3 lata¹⁸ przekraczał 90%, a w 2¹⁹ kształtował się na poziomie 89%.

Analiza wskaźnika przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych²⁰ w poszczególnych 15 zawodach, w których kształciła szkoła i w których uczni-

¹⁴ Rok szkolny 2009/2010 przyjęto jako rok bazowy do porównań. Realizacja projektu rozpoczęła się w roku szkolnym 2010/2011.

¹⁵ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie łączna liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikumach i technikumach uzupełniających na terenie województwa małopolskiego wynosiła 67 120, a łączna liczba uczniów klas pierwszych w tych typach szkół – 20 237.

¹⁶ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie łączna liczba absolwentów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikumach i technikumach uzupełniających na terenie województwa małopolskiego wynosiła 16 077.

¹⁷ W trakcie trwania czynności kontrolnych szkoła nie posiadała jeszcze wyników egzaminów zawodowych za rok 2014/2015.

¹⁸ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010, 2012/2013, 2013/2014.

¹⁹ Dotyczy lat szkolnych 2010/2011, 2011/2012.

²⁰ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

wie przystępowali do egzaminów²¹, wykazała, że w przypadku wszystkich zawodów wskaźnik ten przekraczał 50%. W przypadku 5 zawodów²² (33%) mieścił się w przedziale od 67% do 89%, w przypadku 9 zawodów²³ (60%) – w przedziale od 91 do 99%, a dla 1 zawodu²⁴ wyniósł 100%.

W roku 2013/2014 egzamin zawodowy z wynikiem pozytywnym zdało 77% uczniów przystępujących do tego egzaminu. W porównaniu do roku bazowego nastąpiła poprawa tego wskaźnika o 10 punktów procentowych. Zdecydowana poprawa w zdawalności egzaminu zawodowego w roku 2013/2014 w stosunku do roku bazowego nastąpiła w przypadku obu typów szkół – w zasadniczej szkole zawodowej wyniósł on 77% i był o 11 punktów procentowych wyższy niż w roku bazowym, a w technikum – 76% (wzrost o 6 punktów procentowych).

Zdawalność egzaminów zawodowych wśród uczniów zasadniczej szkoły zawodowej kształtowała się poniżej średnich zdawalności na terenie województwa²⁵. Różnice wynosiły in minus od 1 (2013/2014) do 20 punktów procentowych (2009/2010). Z kolei w technikum w przypadku dwóch lat (2009/2010 oraz 2013/2014) zdawalność egzaminów była wyższa niż średnie wojewódzkie²⁶ (4 i 3 punkty procentowe in plus), natomiast w pozostałych trzech latach poniżej średniej (różnice od 3,5 do 8 punktów procentowych in minus).

Analiza średniej zdawalności egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych²⁷ dla 15 zawodów, w których uczniowie przystąpili do egzaminu, wykazała, że w przypadku 3 zawodów²⁸ (20%) wskaźnik ten kształtował się poniżej 50%, a w przypadku pozostałych 12 zawodów²⁹ mieścił się w przedziale od 52 do 86%.

(dowód: akta kontroli str. 66-71, 213-214, 72-74, 219, 213-215)

Szkoła nie posiadała informacji na temat kontynuacji nauki przez jej absolwentów w innych szkołach i uczelniach wyższych, jak również danych na temat zatrudnienia absolwentów. Wymogów takich nie zapisano również w „Planie rozwoju szkoły”.

(dowód: akta kontroli str. 220)

Odsetek uczniów, którzy w trakcie swojej nauki uzyskali dodatkowe certyfikaty zawodowe (m.in. barmański, Autocad, Rodos, barystyczny) był zróżnicowany i wynosił od 5% w roku szkolnym 2014/2015 do 22% w roku szkolnym 2013/2014. W pozostałych latach szkolnych wahał się od 19% do 21%. Lider projektu wyjaśniła, że w roku szkolnym 2014/2015 dodatkowe certyfikaty zdobyło zaledwie 5% uczniów, ponieważ był to już ostatni rok funkcjonowania projektu i w związku z tym nie oferowano dla uczniów dużej ilości kursów.

Uczniowie Szkoły uczestnicząc w projekcie otrzymali łącznie 1 852 certyfikaty³⁰, uprawnienia lub zaświadczenia, z czego 1 018, tj. 55% ogólnej liczby certyfikatów, to certyfikaty po-

²¹ Uwzględniono zawody zasadniczej szkoły zawodowej, technikum i technikum uzupełniającego, przy czym zawody technik budownictwa, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz w technikum i w technikum uzupełniającym policzono jako oddzielne zawody.

²² Dotyczy zawodów zasadniczej szkoły zawodowej – monter instalacji i urządzeń sanitarnych (78%), kucharz małej gastronomii (89%), technikum uzupełniającego – technik budownictwa (67%), technikum – technik urządzeń sanitarnych (78%), technik budownictwa (85%).

²³ Dotyczy zawodów zasadniczej szkoły zawodowej – technolog robót wykończeniowych w budownictwie (91%), malarz-tapeciarz (94%), murarz (96%), cukiernik (99%), technikum uzupełniającego – technik żywienia i gospodarstwa domowego (94%), technikum – kelner (95%), technik geodeta (96%), technik żywienia i gospodarstwa domowego (96%), kucharz (97%).

²⁴ Dotyczy zawodu technikum uzupełniającego – kucharz.

²⁵ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 86%, 83%, 81%, 84%, 78%.

²⁶ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w technikum na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 66%, 68%, 69,5%, 71%, 73%.

²⁷ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

²⁸ Dotyczy zawodów technikum – technik urządzeń sanitarnych (17%), technikum uzupełniającego – budownictwa (13%), kucharz (13%).

²⁹ Dotyczy zawodów zasadniczej szkoły zawodowej – malarz-tapeciarz (58%), murarz (59%), cukiernik (76%), technolog robót wykończeniowych w budownictwie (81%), monter instalacji i urządzeń sanitarnych (83%), technikum uzupełniającego – technik żywienia i gospodarstwa domowego (52%), technikum – technik budownictwa (56%), kucharz (66%), technik żywienia i gospodarstwa domowego (68%), technik geodeta (75%), kelner (86%).

³⁰ Jeden uczeń mógł otrzymać więcej niż jeden certyfikat lub zaświadczenie.

twierdzące nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu, zaś 823 to dokumenty potwierdzające udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/stażach.

(dowód: akta kontroli str. 215, 220)

W wyniku współpracy między szkołami w powiecie gorlickim powstały jednolite szkolne programy nauczania dla poszczególnych zawodów. Każda ze szkół kształciła według programu zsynchronizowanego z programami innych szkół, co ułatwiało wymianę młodzieży oraz prowadzenie procesów egzaminowania. W oparciu o pracownie, pozyskane w projekcie, w ZSZ realizowany był proces egzaminowania praktycznego uczniów innych szkół (Zespołu Szkół Zawodowych w Bobowej oraz Zespołu Szkół Zawodowych w Bieczu). Lider projektu wyjaśniła, że podczas trwania egzaminów zawodowych tworzone były wspólne komisje, w skład których wchodził nauczyciele zatrudnieni we współpracujących ze sobą szkołach zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 220-222)

W wyniku realizacji zadań dydaktycznych upowszechniono następujące nowoczesne sposoby nauczania:

- w branży budowlanej, w zawodzie technik budownictwa prowadzono kształcenie w oparciu o oprogramowanie kosztorysowe oraz typu CAD,
- w branży budowlanej, w zawodzie technik geodeta prowadzono kształcenie w oparciu o najnowocześniejszy sprzęt pomiarowy, a także służący do przesyłania informacji (w tym satelitarnego) oraz jej opracowaniu (w tym opracowaniu zdjęć lotniczych),
- w branży budowlanej, w zawodzie murarz-tynkarz oraz monter zabudowy i robót wykończeniowych na bieżąco stosowane były metody polegające na wykonywaniu ćwiczeń związanych z realizacją najnowocześniejszych technologii występujących w obszarze danego zawodu (np. montaż systemów suchej zabudowy, układanie posadzek, wykonywanie malowania i tapetowania, murowanie i tynkowanie, w tym tynkowanie mechaniczne),
- w branży turystyczno-gastronomicznej, w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych oraz kelner stosowano metodę flambrowania oraz wykorzystywano akcesoria do carvingu.

Autorami nowoczesnych sposobów kształcenia byli nauczyciele ZSZ, którzy zdobyli dodatkową wiedzę w trakcie realizacji projektu równoległego, tj. „Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce”.

(dowód: akta kontroli str. 220-222)

ZSZ współpracował z następującymi podmiotami odpowiedzialnymi za rozwój kształcenia zawodowego: Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (kształcenie dwóch nauczycieli w zakresie zmian w kształceniu zawodowym, udział dyrektora w konferencji nt. standardów wyposażenia pracowni kształcenia praktycznego), Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Krakowie (organizowanie egzaminów, szkolenia egzaminatorów oraz osób organizujących egzaminy w szkole), ośrodkami realizującymi praktyki dla nauczycieli u pracodawców (udostępniające nauczycielom dostęp do współczesnej technologii w wiodących firmach w kraju, np. restauracjach i hotelach).

(dowód: akta kontroli str. 222)

W ramach bieżącej działalności dydaktycznej na warsztatach prowadzona była współpraca z przedsiębiorcami (np. Przedsiębiorstwo Hażbud) oraz organizatorami ważnych wydarzeń (Biuro Wystaw Artystycznych, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Biblioteka Miejska, banki, zarządy osiedlowe, Klub Anonimowych Alkoholików). Lider projektu wyjaśniła, że: w ramach współpracy pomiędzy Szkołą a przedsiębiorcami odnotowano jej wzmocnienie w związku z realizacją staży (sześciu przedsiębiorców). Doświadczenia zdobyte w ramach projektu przełożyły się na lepszą współpracę z przedsiębiorcami, z którymi podpisywane były umowy na realizację praktyk zawodowych dla młodzieży (15 pracodawców).

(dowód: akta kontroli str. 220-222)

Realizacja projektu promowana była poprzez: przekazywanie informacji na Radzie Pedagogicznej, zamieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły i tablicy ogłoszeń, publikowanie w mediach (telewizji gorlickiej i lokalnej prasie), jak również plakatowanie i rozdawanie ulotek. Działania promocyjne były kierowane do: społeczności szkolnej (nau-

czycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców) oraz społeczności lokalnej (mieszkańców Gorlic i młodzieży gimnazjalnej). Lider projektu wyjaśniła, że szkolnictwo zawodowe promuje się w sposób ciągły w ramach zwykłego kalendarza działań, związanego z prowadzeniem rekrutacji, organizowania dnia otwartego i pokazami możliwości kształcenia oraz sylwetką absolwenta na rynku pracy.

(dowód: akta kontroli str. 216, 220-222)

W sprawie występowania problemów przy realizacji projektu Lider projektu wyjaśniła, że w ramach projektu w pierwszym harmonogramie założono realizację kursów z wykonania tynków maszynowych i sufitów podwieszanych. Jednak po przeprowadzeniu dwóch postępowań przetargowych nie zgłosił się żaden wykonawca chętny wykonać usługę i konieczna była korekta harmonogramu szkoleń. Ostatecznie Szkoła zrezygnowała z organizacji tych kursów. Innych problemów związanych z realizacją projektu nie zidentyfikowano.

(dowód: akta kontroli str. 220)

Odnosnie wykorzystania przez Szkołę doświadczenia zdobytego w trakcie realizacji projektu w celu dalszego rozwoju szkolnictwa zawodowego Dyrektor wyjaśnił, że ZSZ będzie uwzględniać zdobyte doświadczenie podczas bieżącej działalności dydaktycznej oraz w trakcie realizacji kolejnego projektu dedykowanego wspomaganie szkolnictwa zawodowego w Małopolsce. Zawodowe wyposażenie dydaktyczne zdobyte w ramach realizacji projektu będzie nadal wspomagać prowadzenie zajęć dydaktycznych związanych z realizacją planów nauczania. Urządzenia, narzędzia, oprogramowanie spełniają najnowsze standardy jakości, więc będzie wykorzystywane zarówno podczas zajęć lekcyjnych, jak i do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania młodzieży w ramach tzw. 19. godziny oraz zajęć pozalekcyjnych w formie kółek dla młodzieży zdolnej, przygotowując ją do rywalizacji w olimpiadach, turniejach i zawodach. Nauczyciele uczestniczyli w projekcie równoległym, tj. „Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce”. Nabytą wiedzę będą mogli wykorzystać do realizowania nowych form kształcenia jak np. kształcenia modułowego, kursów umiejętności zawodowych oraz kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Ponadto pewne elementy kursów, zajęć, wizyt, będą implementowane do treści nauczania, aby kształcenie uczynić jak najbardziej atrakcyjnym pod względem stosowania najaktualniejszej wiedzy fachowej. Przykładem może być np. stosowanie od niedawna w toku nauczania technologii gastronomicznej metody flambrowania. Szkolny lider projektu jako kierownik szkolenia praktycznego już stosuje i będzie stosował w przyszłości, zdobyte w trakcie pracy projektowej doświadczenie w kierowaniu procesami dydaktycznymi oraz w planowaniu organizacji pracy Centrum Kształcenia Ustawicznego Nr 2 w Gorlicach. Kontakty zdobyte w trakcie realizacji projektu umożliwiają realizację praktyk zawodowych dla młodzieży w ciekawszych i bardziej rozwijających miejscach pracy i nauki.

Odnosnie form wsparcia, które sprawdziły się najlepiej, Dyrektor wyjaśnił, że najlepiej sprawdziły się kursy kwalifikacyjne oraz staże u przedsiębiorców. Wszystkie pozostałe formy też uzyskały pozytywną ocenę. Współpraca ponadnarodowa ma najgłębszy wymiar i stwarza możliwość konfrontowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce z innymi systemami w Europie. Uczniowie uczestniczący w wyjazdach dzielą się wrażeniami z kolegami i koleżankami, przez co europejski wspólny rynek pracy oraz stosowane w nim technologie i metody pracy stają się bardziej znane dla młodzieży w Polsce. Zajęcia wyrównawcze stanowią ogromną pomoc dla uczniów o pewnych deficytach edukacyjnych. Zajęcia wyrównawcze to najlepsza forma wyrównywania szans młodzieży, szczególnie w klasach pierwszych i ostatnich szkoły ponadgimnazjalnej. Kursy kwalifikacyjne dają uczniom dodatkowe kwalifikacje, w które nie można ich wyposażać podczas realizacji podstawy programowej kształcenia zawodowego, a ponadto są one dla nich wartością wymierną i sformalizowaną – uprawniającą np. do obsługi konkretnych urządzeń lub programów komputerowych, niezbędnych do realizacji zadań w obszarze wymagań w danym zawodzie. Staże u przedsiębiorców dostarczają uczniom solidną dawkę doświadczeń zawodowych wprost z realnego środowiska pracy. Współpracują oni z pracownikami, od których mogą uczyć się określonych zachowań, pracy w grupie, odpowiedzialności za powierzone zadanie itd. Dlatego ważnym jest właściwy dobór zakładów pracy, takich które zapewnią właściwy poziom świadczonych usług. Niebagatelną wartością o naturze wychowawczej jest też zaangażowanie środków na wynagrodzenie za pracę, co pozwala uczniom na uzyskanie poczucia

dowartościowania w wymiarze materialnym oraz poznania wartości osobiście zarobionych pieniędzy. Doradztwo zawodowe, szczególnie w dobie zmiany systemu kształcenia zawodowego, gdzie uczniowie zdobywają wiedzę z poszczególnych kwalifikacji zawodowych, umożliwia zwiększenie świadomości wśród uczniów, o przyszłych możliwościach zdobywania kolejnych kwalifikacji zawodowych. W ten sposób uczniowie mogą świadomie zaprojektować swoją karierę, gdyż wiadomo, że obecnie pracownik musi w trakcie swojego stażu pracy wielokrotnie się przekwalifikowywać. Proces ten wynika między innymi z szybkiego rozwoju technicznego, w którym obecnie znajduje się cała Europa. Podkreślić należy, że wszystkie formy wsparcia realizowane w ZSZ, cieszyły się dużą popularnością u uczniów, a tematyka i zakres był uzgadniany w porozumieniu ze środowiskiem pracodawców gorlickiego rynku pracy.

W zakresie form wsparcia, które warto by kontynuować po zakończeniu projektu, Dyrektor wskazał:

- współpracę z przedsiębiorcami polegającą na m.in. organizacji staży i praktyk,
- kursy branżowe dające dodatkowe kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców w branżach: turystyczno-gastronomicznej, budowlanej,
- programy doradztwa zawodowego ukierunkowane na planowanie kariery zawodowej oraz aktywne poszukiwanie pracy,
- zajęcia wyrównawcze – dla uczniów z trudnościami.

W ZSZ planuje się kontynuację następujących form wsparcia: kursu Autocad, kursu projektowania wg Eurokodów, kursu kosztorysowania z certyfikatem Rodos, kursu Archicad, kursu operatora koparko-ładowarki, kursu obsługi kas fiskalnych dla gastronomii poszerzonego o zastosowanie innych specjalistycznych oprogramowań w branży gastronomicznej, kursu carvingu, kursu zdobnictwa cukierniczego, kursu baristycznego I stopnia, kursu barman – sommelier, kursu kuchni świata oraz nowoczesne trendy w gastronomii, kursu prawa jazdy kat. B, staży/wizyt zawodoznawczych, staży u przedsiębiorców oraz zajęć wyrównawczych z języków obcych i matematyki. Poszukiwanie środków na realizację tych celów jest dużym wyzwaniem organizacyjnym. Być może realizacja następcy projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, mającego obecnie roboczą nazwę „Centrum kompetencji zawodowych w Powiecie Gorlickim”, umożliwi spełnienie tych planów. Zadaniem nowego projektu ma być kontynuacja działań sprawdzonych i pozytywnie ocenionych zarówno przez uczniów jak i szeroko rozumiane środowisko nauczycieli zawodu oraz pracodawców. Podstawową wartością dodaną dla ZSZ jest dalsze wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Bardzo ważnym zagadnieniem do kontynuacji jest też dalszy rozwój kompetencji zawodowych i społecznych kadry dydaktycznej.

(dowód: akta kontroli str. 36-39)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z brakiem uwag do kontrolowanej działalności i wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 25 czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

Kontroler

Mariusz Pindral
Specjalista kontroli państwowej

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.